

19. Festival spisovatelů Praha
2001 noc: umění příběhu
7. - 11. červen 2009 Laterna magika

© Philip Guston, Edge of Town, 1969

*„Na počátku je hranění neviditelné“
Edmond Jabès*

HISTORIE

KOŘENY V LONDÝNĚ

Počátky mezinárodního Festivalu spisovatelů Praha sahají do sedmdesátých let, kdy byla v londýnském Keat's House pořádána ve spolupráci s časopisem Index of Censorship autorská čtení spisovatelů ze střední a východní Evropy. Díky podpoře Helsinského výboru se zde mohli představit i politicky pronásledovaní autoři komunistického bloku. U zrodu těchto snah stál Michael March.

VZNIK FESTIVALU

Rok 1989 a otevření hranic umožnily Michaelu Marchovi přenést své aktivity do Prahy. Festival spisovatelů Praha se poprvé konal v roce 1991 ve Valdštejnském paláci jako setkání dvaceti českých spisovatelů, kteří stáli v opozici proti komunistickému režimu.

DEVATENÁCTILETÁ TRADICE

Za devatenáct let existence se festival zařadil do evropského literárního kalendáře a stal se součástí kulturního života České republiky. V letech 2004 a 2005 se uskutečnil současně v Praze a Vídni. Jeho exkluzivním mediálním partnerem je britský deník The Guardian. Festival byl první svého druhu, který propojil tradici autorských čtení s moderními technologiemi, od roku 1999 je festivalové dění v přímých přenosech přenášeno po internetu do světa. Publiku se doposud osobně představilo více než sedm set osobností světové kultury.

FESTIVAL

POSLÁNÍ

Hlavním posláním festivalu je zprostředkovávat společnosti moderní světovou literaturu a podporovat porozumění pro odlišnosti kulturních dědictví. Podporovat kulturní kontinuitu a konfrontovat světové myšlení s českým. Představovat v Praze pozoruhodné osobnosti, včetně dosud neznámých autorů, ale také laureátů Nobelových cen a naopak pozoruhodné osobnosti české literatury prezentovat světu.

STATUS

Festival spisovatelů Praha je z právního hlediska spravován Nadačním fondem. Je nekomerční, neziskovou organizací.

NÁPLŇ ČINNOSTI

Naplnujeme preambuli, která stála u zrodu festivalu – dávat prostor myšlenkám a dialogu, informovat o aktuálním dění v literatuře a kultuře a podílet se na vzdělávání.

19. FESTIVAL SPISOVATELŮ PRAHA

7. - 11. červen 2009 Laterna magika

SPISOVATELÉ V PRAZE ODHALÍ KOUZLO PŘÍBĚHU

Na pozvání mezinárodního Festivalu spisovatelů se mezi sedmým a jedenáctým červnem v Praze setká dvacítká mimořádných světových spisovatelů, aby společně diskutovali nad tématem 2001 noc: umění příběhu. Jména účastníků a především rozmanitost jejich kulturního podhoubí slibují otevřený dialog a nevšední posluchačský zážitek. Otevíráme diskusi. Přinášíme nová témata a neotřelé myšlenky. Přinášíme přímé svědectví z míst, kde obecně platný slovník vytvářejí ti, jenž vládou.

Odkazujeme nejen k tisíci a jedné noci a orientální tradici vyprávění příběhu, ale záměrně také evokujeme rok 2001 a události jedenáctého září. Diskutovat a číst budou spisovatelé z devíti zemí světa. Slovy prezidenta festivalu Michaela Marche: „Přinášíme do Prahy dvě starobylé tradice – arabskou a čínskou, ale přinášíme také americký underground. Chceme představit spisovatele různých tradic a zároveň se zamyslet nad historickými souvislostmi jejich díla – ve smyslu, co pro ně znamenají určující události nedávné minulosti. Jako jedna taková událost se nabízí 11. září 2001. Proto festival s názvem Dva tisíce a jedna noc: umění vyprávět příběh. Spojujeme zde literaturu s historií a klademe otázky: ‚Co je to příběh? Příběh v arabském světě, v čínském, v Tibetu, v Gaze, jaké příběhy vlastně existují? Které příběhy jsou pravdivé?‘ Chceme vyprovokovat dialog a zároveň upozornit na dílo mimořádných, ač v českém prostředí stále málo známých autorů.“

Arabský svět bude zastoupen syrským spisovatelem Adonisem, žijícím ve francouzském exilu, a palestinským básníkem Mouridem Barghoutim. Adonis proslul nejen díky svému dílu, ale rovněž jako neúprosný kritik zatvřelosti islámské kultury. Nedávno například řekl, že „když srovnává současnou arabskou kulturu s jejím potenciálem, připadají mu Arabové jako vymírající národ“.

Neumlčené hlasy starobylé čínské poetické tradice zastoupí Gao Xingjian, Ma Jian a Yang Lian. Xingjian, který v roce 2000 získal Nobelovu cenu za literaturu, žije v nuceném exilu, stejně jako oba další čínští autoři. Společně přinášejí kritickou výpověď o moderní Číně, o útěku a životě ve vyhnanství.

Underground, ten americký, zastoupí král komiksu Robert Crumb ve společnosti své excentrické manželky Aline. Dalším svébytným představitelem této populární formy spojující slovo a kresbu bude americký ilustrátor a kreslíř Gilbert Shelton.

Žánr komiksu mimo jiné zastupuje i český autor Jaroslav Rudiš, jehož jméno se od vydání debutu Nebe pod Berlínem stalo fenoménem a synonymem úspěšného mladého autora. Vystoupí společně s uměleckým kolegou Jaromírem 99.

Další, kdo Českou republiku zastupuje, je legendární básník, písničkář, dramatik a per-

former Jiří Suchý. Svůj přirozený protějšek ve festivalové dramaturgii nachází v osobě německého písničkáře Wolfa Biermanna. Vystoupí spolu, protože byli přáteli už v dobách studené války. Wolf Biermann byl v podstatě vyhozen z NDR do Kolína nad Rýnem a Hamburku. Když se mu po letech dostaly do ruky spisy, které na něj vedla Stasi, našel tam dopisy od Jiřího Suchého, které nikdy nebyly doručeny. Wolf Biermann je také, stejně jako Jiří Suchý, úžasný performer. Očekáváme, že to bude zážitek, vidět je vedle sebe na jevišti.

Performance je také důležitým výrazovým prostředkem Anne Waldman, „duchovní nevěsty“ Allena Ginsberga, básnířky nespoutaného jazyka, bojovnice za lidská práva, rovnost žen a zachování ekologické rovnováhy. Ještě další autorka s důležitým ženským hlasem současné světové literární tvorby čeká na své představení českému publiku: kanadská spisovatelka Anne Michaels. Výčet pozvaných autorů uzavírá guru britské science fiction Iain Banks, českým čtenářům známý z překladů románů *Vosí továrna*, *Píseň kame- ne*, *Vraní ulice*, *Rub a Líc*, či *Most*.

Festival se bude konat v divadle Laterna magika, v Americkém kulturním centru a na dalších místech města Prahy.

„Na počátku je hranění neviditelné“
Edmond Jabès

Festival spisovatelů Praha 2009 je věnován Edmondovi Jabèsovi (1912-1991), jednomu z nejpozoruhodnějších představitelů moderní světové literatury. Narodil se v Káhiře. Počátkem třicátých let studoval v Paříži, kde se přátelil s Maxem Jacobem a surrealisty. Během Suezské krize v roce 1956 byl nucen opustit Egypt a trvale se usadil v Paříži.

„Ve všech svých knihách se zabývá dvojakou ranou vědomí, odcizením člověka od ostatního stvoření. Zkoumá podstatu knihy a slova – člověka, definujícího se pomocí slova ve vztahu ke všemu, co jej ohrožuje – smrt, mlčení, prázdnota, nekonečnost Boha, který pro nás toto všechno symbolizuje.“

V roce 1967 přijal Edmond Jabès francouzské občanství. Obdržel francouzskou Cenu kritiky a Státní cenu za poezii.

Kromě knihy otázek mezi jeho díla patří: *Od knihy ke knize*, *Knihy podobností*, *Knihy sdílení*, *Návrat ke knize* a řada dalších.

OSOBNOSTI

Adonis

Sýrie / Francie

Iain Banks

Velká Británie

Mourid Barghouti

Palestina

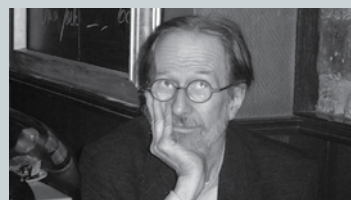
Wolf Biermann

Německo

Robert Crumb

USA

Gao Xingjian

Čína / Francie

Aline Kominsky-Crumb

USA

Ma Jian
Čína / Velká Británie

Anne Michaels
Kanada

Jaroslav Rudiš
Česká republika

Gilbert Shelton
USA

Jiří Suchý
Česká republika

Anne Waldman
USA

Yang Lian
Čína / Velká Británie

19. Festival spisovatelů Praha

2001 noc: umění příběhu

7. - 11. červen 2009 Laterna magika

Adonis

Sýrie / Francie

Nejvýznamnější současný arabsky píšící básník Adonis, vlastním jménem Ali Ahmed Saïd Esber, se narodil roku 1930 v Al Qassabinu v Sýrii. Jeho poezie, provokující obsahem a okouzlující stylem, je v arabském světě vnímána velmi rozporuplně, byť její autor, díky svému nevšednímu jazyku, představitivosti a vypravěčskému umění, sehrál v arabské literatuře doslova revoluční roli.

Adonis byl už od dětství veden k literatuře a poezii svým otcem a v roce 1947, po náhodném setkání se syrským prezidentem, který byl uchvácen mladíkovými verši, odešel z rodné vesnice na Syrskou univerzitu v Damašku, kde získal doktorát z filozofie. V roce 1955 byl jako člen Národně-socialistické strany a pan-syrského hnutí šest měsíců vězněn. Po propuštění se usadil v Bejrútu, kde obdržel roku 1962 libanonské občanství. Po propuknutí občanské války v roce 1982 uprchl z Libanonu do Paříže a stal se francouzským občanem. Adonis přednáší na Sorbonně arabskou literaturu a je zástupcem Ligy arabských států při UNESCO.

Adonis vždy zastával názor, že arabský svět je nutno sekularizovat, zesvětštit – zbavit jej od-cizení v důsledku politizace islámu a jeho ideologie – dnes však pokládá Araby za „vymírající národ“.

Adonis vydal řadu básnických sbírek, mimo jiné: *Kdyby jen moře mohlo spát*, *Stránky dne a noci*, *Damašský Mihyar: jeho písně*, *Úvod do arabské poezie*, *Sufismus a surrealismus*.

Adonis žije v Paříži a Bejrútu.

www.pwf.cz

Tel: 224 241 314

©Nadační fond Festival spisovatelů Praha

19. Festival spisovatelů Praha

2001 noc: umění příběhu

7. - 11. červen 2009 Laterna magika

Ian **Banks**

Velká Británie

„Poetický, humorný, záhadný, děsivý, sexy“ Ian Banks se narodil roku 1954 ve skotském Fife. Do povědomí široké veřejnosti vstoupil prvním kontroverzním románem *Vosí továrna* v roce 1984.

Od té doby si získal světovou popularitu a uznání kritiků nejen svými pozoruhodnými romány, ale i knihami science-fiction „napsanými s úžasnou energií, drsným humorem a zatáčkami krkolomnějšími než alpské serpentiny“.

Jako autor sci-fi je Ian M. Banks „úhelným kamenem, jímž se poměřují ostatní díla tohoto žánru“ – důkazem budiž *Pomněte na Fléba* z roku 1987.

V roce 1993 byl Ian Banks zařazen mezi Nejlepší mladé britské spisovatele a jeho bestseller *Vraní ulice* se v roce 1996 stal předlohou pro televizní seriál.

Ian Banks je českým čtenářům znám z knih *Vosí továrna*, *Píseň kamene*, *Vraní ulice*, *Líc a rub*, *Most*.

„Psaní je moje nejoblíbenější činnost, neumím si představit, že bych se musel psaní vzdát. Mám rád snadný život – takže kdyby bylo psaní obtížné, asi bych nepsal.“

Ian Banks žije ve skotském Fife.

www.pwf.cz

Tel: 224 241 314

©Nadační fond Festival spisovatelů Praha

19. Festival spisovatelů Praha

2001 noc: umění příběhu

7. - 11. červen 2009 Laterna magika

Mourid Barghouti

Palestina

„Blaze je ptákům v klecích – neboť znají hranice svého vězení.“

Významný palestinský básník Mourid Barghouti se narodil roku 1944 v Deir Ghassanah, vesnici poblíž Ramalláhu na Západním břehu Jordánu v Palestině. „O čtyři roky starší než stát Izrael“ – bez domova od roku 1967 – na řadu let našel útočiště v Budapešti – s občasnými zastávkami v Káhiře, Bejrútu a Ammánu.

„Psaní je únik – únik z normálního společenského soužití – únik z obvyklých cest lásky a nepřátelství. Básník se snaží vyhnout obecně používanému, opotřebovanému jazyku – a nahradit jej jazykem, který promlouvá poprvé. Jestliže toto dokáže a osvobodí se, zároveň se tím odcizí. Básník je cizinec do té míry – do jaké je svobodný.“

Po uzavření smlouvy mezi PLO a Izraelem v srpnu 1993 v Oslu se mohl Mourid Barghouti vrátit roku 1996 na Západní břeh. Z prožité zkušenosti se zrodil autobiografický román *Viděl jsem Ramalláh* – „nezapomenutelné vzpomínky, pronikavé postřehy, příběhy vyprávěné se zavřenými očima, bez ponaučení – jen zoufalá bolest vyhnanství.“

V nejnovější básnické sbírce *Půlnoc* vyslovuje Mourid Barghouti své krédo zcela konkrétním, tělesným jazykem – jazykem ulice.

„Lidé se uchylují k poezii jen v časech nespravedlnosti – časech společného mlčení – časech, kdy nejsou schopni slov ani činů. Veršům, jež šeptají a napovídají, mohou naslouchat jen lidé svobodní.“

V současné době žije Mourid Barghouti v Káhiře.

www.pwf.cz

Tel: 224 241 314

©Nadační fond Festival spisovatelů Praha

19. Festival spisovatelů Praha

2001 noc: umění příběhu

7. - 11. červen 2009 Laterna magika

Wolf Biermann

Německo

Básník Wolf Biermann, jeden z umlčovaných hrdinů studené války, se narodil roku 1936 v Hamburku. Jako syn německého komunisty zavražděného v Osvětimi emigroval roku 1953 – „v nezlomené pokoře“ – do východního Berlína – „zpívat a protestovat“ – v divadle Bertolda Brechta.

„Milovat dokážu jen to, co smím svobodně opustit.“

Wolf Biermann si získal oblibu jako písničkář svými satirickými texty a baladami – jak se ale postupně stavěl k režimu kritičtěji, socialistická vláda mu po roce 1962 víceméně zakázala veřejně vystupovat – a konečně roku 1976 – po oficiálně povoleném koncertě v Kolíně nad Rýnem – byl Biermann teatrálně zbaven východoněmeckého občanství a „vycestován“ do exilu.

„Nemlčím o svém mlčení.“

Neúnavný Wolf Biermann – autor nespočetných básní a písňových textů – se v roce 1989 do východního Berlína vrátil a o osm let později mu zde bylo uděleno čestné občanství.

„Ještě stále – vychází slunce. I temná noc se ještě – stále odehrává.“

Wolf Biermann žije v Hamburku.

www.pwf.cz

Tel: 224 241 314

©Nadační fond Festival spisovatelů Praha

19. Festival spisovatelů Praha

2001 noc: umění příběhu

7. - 11. červen 2009 Laterna magika

Robert Crumb

USA

„Všichni máme v hlavě spoustu kravin. Kreslířem komiksů se může stát každý, kdo umí kreslit. A jak řekl Groucho Marx: Kdybysme si navzájem viděli do hlavy, skončíme všichni v base.“

Robert Crumb – otec undergroundového komiksu, obecně znám jako R.Crumb – se narodil roku 1943 ve Filadelfii. Je pochvalně přirovnáván k Brueghelovi, odsuzován jako misogyn, obhajován feministkami a zvěčněn v dokumentárním filmu „Crumb“. Především však je považován za jednoho z nejprovokativnějších a nejobratnějších komiksových kreslířů druhé poloviny dvacátého století.

V roce 1968 převedl bluesový riff Keep on truckin' slepého kytaristy Blind Boy Fullera ve svém komiksovém časopise Zap Comix do kreslené podoby – způsobil senzaci a navždy obohatil americkou duši o nový slogan. Spolu se sexem a drogami vnesl do amerického humoru existenciální absurditu – jako „ulítlej americkéj Hogarth“.

Komiksy *Kocour Fritz*, *Pan Přirozený*, *Ďábelská holka a Velká zadnice* – „co si budem povídat, o chytrou hlavu zakopnete na každém rohu, ale taková pěkná, macatá, ženská zadnice“ – patří k jeho nejúspěšnějším hitům, stejně jako obálka elpíčka Janis Joplin Cheap Thrills.

„Poctivě se snažím vypořádat se všema svejma obsesema a tím, jak to ve mně bublá. Musím to dostat ven – mám pekelný nutkání vyrazit s tím na veřejnost – všechny je tam najdete.“

Robert Crumb žije se svou ženou – kreslířkou Aline Kominsky-Crumb – ve Francii.

www.pwf.cz

Tel: 224 241 314

©Nadační fond Festival spisovatelů Praha

19. Festival spisovatelů Praha

2001 noc: umění příběhu

7. - 11. červen 2009 Laterna magika

Gao

Xingjian

Čína / Francie

Gao Xingjian byl v roce 2000 vyznamenán Nobelovou cenou za literaturu – „za své univerzálně platné dílo, hluboký vhled a bohatství jazyka, otevírající nové cesty čínskému románu a dramatu“. Život, jako ho vnímá Gao Xingjian, je stálý únik před politickým pronásledováním, před ostatními, dokonce i před sebou samým. „Před vědomím vlastního já nelze utéci – to je tragédie moderního člověka.“

Dramatik, romanopisec, esejista a malíř Gao Xingjian se narodil roku 1940 v Kan-čou na východě Číny. Jeho otec byl bankovním zaměstnancem a matka herečkou, jež vedla syna k malířství a tradičnímu čínskému divadlu. V roce 1962 dokončil Gao Xingjian studia francouzské literatury v Pekingském institutu cizích jazyků, poté nastoupil jako redaktor a překladatel do vydavatelství cizojazyčné literatury.

Gao Xingjian se odmítl podřídit představám komunistické strany o literatuře a psal potají – po vypuknutí kulturní revoluce musel celý kufr svých rukopisů spálit. Před vyšetřováním se ukryl v odlehle horské vesnici. Psaní se mu stalo jedinou spásou.

V roce 1975 se Gao Xingjian vrátil do Pekingu, kde se znovu ujal svého místa ve vydavatelství. Od roku 1980 jsou jeho práce vydávány a v té době začal pracovat jako spisovatel v Lidovém divadle umění, kde jeho avantgardní hry upoutaly pozornost nejen diváků, ale i úřadů. Znovu se dal na útěk, tentokrát k pramenům řeky Jang-c'-ťiang, kde napsal svůj velký román *Hora duše*. V roce 1987 odešel do exilu v Paříži.

„Spisovatel není mluvčím lidu, ani vtělením spravedlnosti. Jeho hlas je sice slabý, ale v této slabosti je skutečná opravdovost.“

Kromě románu *Hora duše* publikoval Xingjian řadu dalších děl: *Bible jednoho člověka*, *Prut pro mého dědečka*, *Druhý břeh*, *Inkoustové obrazy*, *Návrat k malování* a *Obhajoba literatury a Estetika tvoření* (*The Aesthetics of Creation*), která právě vychází.

Gao Xingjian žije v Paříži.

www.pwf.cz

Tel: 224 241 314

©Nadační fond Festival spisovatelů Praha

19. Festival spisovatelů Praha

2001 noc: umění příběhu

7. - 11. červen 2009 Laterna magika

Aline

Kominsky-Crumb

USA

„Vzrušovaly mě Crumbovy zvrácené kresby, protože řada ženských objektů chtějí připomínat mě – a to dělá dobře mému extrémnímu narcisismu.“

Aline Goldsmith se narodila roku 1958 v Long Beach v New Yorku a od mládí projevovala sklon – jako šikmá věž v Pise – k alternativní kultuře – až to dotáhla do samotné East Village – ani nemusela počítat ovečky.

Po svatbě s prvním manželem Carlem Kominským v roce 1968 přesídlila do Tucsonu v Arizoně – kde objevila svět undergroundového komiksu a sama začala kreslit – než zamířila do San Franciska – kde potkala Roberta Crumba – „vzteklýho, úchylného srabíka, kterej si dovoluje na silný ženský“ – a publikovala kresby v časopise kolektivu kreslířek *Wimmen's Comix*, než se s několika kolegyněmi rozhádala a založila svůj vlastní ženský komiks *Twisted Sisters*.

V roce 1978 se Aline provdala za Roberta Crumba – „Naštěstí pro tebe, protože jsem ti pokaždý zachránila zadek!“ – společně vymysleli komiksový seriál *Špinavý prádlo* a také se přestěhovali na jih Francie – i se svou dcerou – „třeba teď Sophie dole hraje na piano k zešílení už po dvoutisící tu samou melodii... Jak se to jmenuje?“

Ve světě komiksů pracovala Aline Kominsky-Crumb jako redaktorka časopisů *Weirdo* a *Erotic Comics*. Poslední dobou se věnuje spíš malování – jak je vidno z knihy vzpomínek *Potřebuje-me víc lásky*.

„Ale každopádně – řekla bych, že stejně budu dál dráždit svého manžílka, aby mi muchlal ksicht a myl na veřejnosti zadek – dokud nám to na starý kolena nezačne být jedno.“

Aline Kominsky-Crumb žije v Sauve na jihu Francie.

www.pwf.cz

Tel: 224 241 314

©Nadační fond Festival spisovatelů Praha

19. Festival spisovatelů Praha

2001 noc: umění příběhu

7. - 11. červen 2009 Laterna magika

Ma

Jian

Čína / Velká Británie

Ma Jian – „jeden z nejvýznamnějších a nejstatečnějších hlasů čínské literatury“ – se narodil roku 1953 ve městě Čching-tao ve východní Číně. V mládí se živil opravováním hodinek, malováním politických transparentů a fotografováním pro státní časopis. Ve třiceti letech se vydal na tříleté putování po Číně, jež později popsal ve vzpomínkové knize Rudý prach.

V roce 1987 vydal Ma Jian sbírku povídek *Ukažte mi jazyk* – „obrazy Tibetu, kde se v živých a mrtvých mísi krása s úzkostí“ –, poté čínská vláda zakázala publikování jeho dalších děl. Téhož roku odešel Ma Jian z Pekingu do Hong Kongu a stal se disidentem – třebaže i nadále Čínu navštěvoval – a v roce 1989 vyjádřil podporu prodemokratickým aktivistům na pekingském náměstí Tchien-an-men.

V Hong Kongu napsal kousavou satiru *Mistr nudlí*, která mu vynesla přídomek „čínský Kundera“.

Po předání Hong Kongu Číně přesídlil Ma Jian do Německa a později do Londýna, kde vydal román *Pekingské koma* – hluboce lidský pohled na masakr na tchien-an-menském náměstí.

„Je-li bolestná pravda nejvyšší formou lásky, pak je *Pekingské koma* milostnou písní, která potvrzuje Ma Jianovo místo mezi nejvýznamnějšími světovými spisovateli.“

V současné době žije Ma Jian v západním Londýně se svou překladatelkou a partnerkou Florou Drewovou.

www.pwf.cz

Tel: 224 241 314

©Nadační fond Festival spisovatelů Praha

19. Festival spisovatelů Praha

2001 noc: umění příběhu

7. - 11. červen 2009 Laterna magika

Anne
Michaels

Kanada

„Budoucnost vrhá svůj stín na minulost. První gesta obsahují vše – jsou svého druhu mapou.“

Anne Michaels – jedna z nejpozoruhodnějších kanadských spisovatelek – se narodila roku 1958 v Torontu.

V roce 1996 vydala svou románovou prvotinu *Prchavé okamžiky* – „klasiku vytříbenou k dokonalosti“ –, která se vzápětí stala bestsellerem a přinesla autorce řadu mezinárodních ocenění. Nedávno byla též zfilmována.

Zimní hrobka – první próza po více než deseti letech – vychází v době, kdy bude Anne Michaels hostem Festivalu spisovatelů Praha.

Anne Michaels napsala několik sbírek poezie, mimo jiné: *Váha pomerančů*, *Havířův rybník* a *Potápěči*.

„Všechno, co člověk dělá z lásky – je živé.“

Anne Michaels žije v Torontu.

www.pwf.cz

Tel: 224 241 314

©Nadační fond Festival spisovatelů Praha

19. Festival spisovatelů Praha

2001 noc: umění příběhu

7. - 11. červen 2009 Laterna magika

Jaroslav
Rudiš

Česká republika

„Já v Madridu nebyl, Španělsko znám jen z mapy a z válek v dějepise, ale četl jsem v časopisu, že tam mají nejmodřejší nebe na světě.“

Jaroslav Rudiš – jeden z nejpozoruhodnějších současných českých spisovatelů – se narodil roku 1972 v Turnově. Studoval v Liberci, Praze, Curychu a Berlíně němčinu a dějepis – a vyzkoušel si několik povolání – od novinářiny po práci manažera punkové skupiny.

„Tak jsem to Ulrike řekl, to o jejích očích a nebi nad Madridem. Řekla, že v Madridu taky nikdy nebyla a že jí to takhle ještě nikdo neřekl.“

Za svou prvotinu *Nebe pod Berlínem* (2002) obdržel Cenu Jiřího Ortena – v letech 2003 až 2005 si získal popularitu trilogií komiksů *Alois Nebel* s kresbami Jaromíra Švejdíka. V roce 2006 vyšel jeho druhý román *Grandhotel*. Ten získal čtenářskou cenu Magnesia Litera za nejoblíbenější český román roku a byl vydán také německy. Rudiš napsal rovněž scénář ke stejnojmenného filmu režiséra Davida Ondříčka (2006). Třetí román *Potichu* vyšel v listopadu roku 2007.

„A tak tady teď sedím a čekám, až bude ráno a někdo přijde, abych mu znovu do bloku převyprávěl svůj příběh.“

Jaroslav Rudiš žije v Praze, kde pořádá v divadle Archa literární kabaret EKG a příležitostně vystupuje s kapelami U-Bahn a Jaromír 99 & The Bombers.

www.pwf.cz

Tel: 224 241 314

©Nadační fond Festival spisovatelů Praha

19. Festival spisovatelů Praha

2001 noc: umění příběhu

7. - 11. červen 2009 Laterna magika

Jiří
Suchý
Česká republika

Všestranný umělec, především však divadelník, textař a básník se narodil v roce 1931 v Plzni, od roku 1936 žije v Praze. V roce 1947 začal pracovat jako grafik v reklamních ateliérech Propagační tvorba, kde se seznámil s Viktorem Sodomou. Ten hrál pro své kolegy písně převzaté ze západního rozhlasu. Jiří Suchý spolu s ním vymýšlel první privátní rozhlasové programy.

V průběhu vojenské služby ve Slaném začal psát texty na odposlechnuté melodie z Mnichovského rozhlasu, jeden z dochovaných textů Potkala ryba papouška později nazpívala Ljuba Hermanová.

Poté se Suchý věnoval především divadlu, nejprve působil v Redutě, kde začala jeho spolupráce nejen s Jiřím Šlitrem, ale i s Miroslavem Horníčkem, později i s Ivanem Vyskočilem. V roce 1959 začala na Malé scéně Ve Smečkách umělecká dráha Divadla Sedmi Malých Forem – Semaforu. Jiří Suchý stál i u vzniku Divadla Na zábradlí.

Legendární divadlo bylo počinem tvůrčí trojice – Suchý-Šlitr-Havlík. Po smrti Jiřího Šlitra a díky nepříznivým politickým poměrům byly Suchého možnosti značně omezeny. Spolupráce s F. Havlíkem však pokračovala dál a na jevišti se jeho partnery stali např. Josef Dvořák a zejména zpěvačka a herečka Jitka Molavcová.

www.pwf.cz

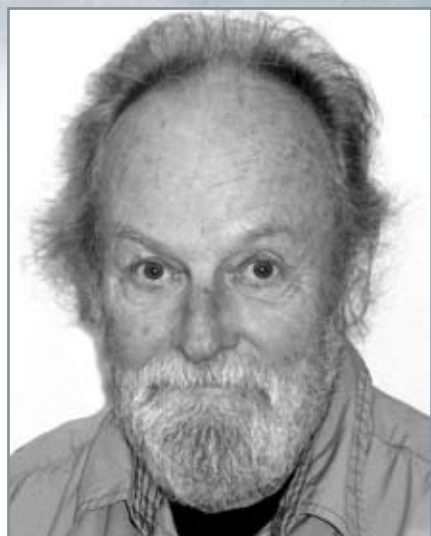
Tel: 224 241 314

©Nadační fond Festival spisovatelů Praha

19. Festival spisovatelů Praha

2001 noc: umění příběhu

7. - 11. červen 2009 Laterna magika

Gilbert **Shelton**

USA

„Byl jsem něco jako eko-terorista – maloval jsem sprejem své postavy na billboardy v okolí tak vytrvale, že agentury nakonec vůbec nedokázaly najít pro reklamní plochu zákazníky.“

Americký komiksový kreslíř a ilustrátor Gilbert Shelton se narodil roku 1940 v texaském Houstonu. Na své pouti světem ilustrací se na čas usadil v New Yorku, kde pracoval jako redaktor v automobilových časopisech *Speed* a *Custom Rodder*, v nichž začal nenápadně publikovat své vlastní kresby. Později vymyslel vlastní seriál *Wonder Wart-Hog*, který vycházel v humoristickém časopise *Bacchanal*, jenž však neměl dlouhého trvání.

V roce 1962 se v Texasu sblížil s Janis Joplinovou – „byla tehdy posedlá folkem a odmítala moje návrhy, aby zkusila zpívat rock a blues – když jsem pak odjel do San Franciska, stala se z ní po Festivalu v Monterey hvězda – vydala album se skupinou *Big Brother and the Holding Company* – obálku nakreslil Robert Crumb – společnost *Columbia Records* si netroufla dát na přední stranu původní Crumbovu kresbu a použili kresbu určenou na zadní stranu – ten původní návrh s upocenou Janis prohlásili za čuňárnu.“

Gilbert Shelton nějaký čas pracoval jako výtvarník pro *Vulcan Gas Company* v Austinu a kreslil plakáty, jimiž lákal místní alternativní kulturní scénu na rockové koncerty – „jeden kámoš prohlásil, že umí zacházet s tiskařským lisem – vrtali jsme se v něm všichni tak dlouho, až jsme ho nakonec zprovoznili.“

V roce 1968 začal Gilbert Shelton vydávat svůj nejslavnější komiks *The Fabulous Furry Freak Brothers*, který se stal jedním z nejpopulárnějších undergroundových komiksových počinů. O rok později uvedl do světa řadu s kocourem *Fat Freddy's Cat* a spoluzaložil vydavatelství *Rip Off Press*.

„Na Sheltonovi upoutá jeho zřejmá hravost. Ví, co umí nejlíp – rozesmávat a bavit lidi. V tom je opravdový mistr – dobrodinec lidstva.“

Gilbert Shelton žije v současné době v Paříži, kde vydává komiks *Not Quite Dead*, na němž s ním spolupracuje francouzský kreslíř Pic.

www.pwf.cz

Tel: 224 241 314

©Nadační fond Festival spisovatelů Praha

19. Festival spisovatelů Praha

2001 noc: umění příběhu

7. - 11. červen 2009 Laterna magika

Anne
Waldman

USA

Básnířka a kulturní aktivistka Anne Waldmanová se narodila roku 1945 v Millville ve státě New Jersey. Jako stoupenkyně básnických škol The Black Mountain a Beat and New York School of poetry se účastnila poetických projektů po celých Spojených státech, více než deset let vedla básnická čtení v kostele sv. Marka v Bowery a v roce 1974 s Allenem Ginsbergem spoluzakládala Školu odhmotněné poetiky Jacka Kerouaca při buddhistické Naropa University v Boulderu. Allen Ginsberg ji nazýval svou „duchovní manželkou“.

Anne Waldmanová ve svých originálních poetických performancích zkoumá svět patriarchální dominance a mužského ducha v západní kultuře. Její *Žena v řeči bystrá* – třicetistránkový „zpěv“ inspirovaný mexickou šamankou Marií Sabinou – je podle Waldmanové „písni všech žen“. Skladba oslavuje ženskou energii a sílu vyřčeného slova.

Waldmanová jako aktivní propagátorka feminismu, zastánkyně lidských práv a ochrany životního prostředí vydala více než čtyřicet básnických sbírek.

„Žádný čin není izolovaný – žádná síla není vyčerpána až do dna.“

Anne Waldmanová žije v New Yorku a Boulderu ve státě Colorado.

www.pwf.cz

Tel: 224 241 314

©Nadační fond Festival spisovatelů Praha

19. Festival spisovatelů Praha

2001 noc: umění příběhu

7. - 11. červen 2009 Laterna magika

Yang

Lian

Čína / Velká Británie

„Kdykoli přiznáš porážku – sestoupíš o další patro níž.“

Básník a literární kritik Jang Lien se narodil roku 1955 ve švýcarském Bernu, kde jeho rodiče působili jako čínští diplomaté. Dětství strávil v Pekingu – v srdci kulturní revoluce – a psát začal na venkově, kde musel v rámci převýchovy kopat hroby.

„Básník může postupovat jen od jednoho slova ke druhému – od jedné masky ke druhé – jako neviditelná bytost, která je věčně na pouti.“

Po návratu do Pekingu se Jang Lien sdružil s dalšími mladými opozičními básníky, kteří publikovali své verše v literárním časopise Dnes (Tin-tchien), jako odnož textů vylepovaných na Zdi demokracie. Úřední autority označily jejich obnaženost ducha za poezii nejasnou – zastřenou – a vydaly na Jang Lienu zatykač.

„Visel jsem z nebe hlavou dolů“ – Jang Lien totiž zůstal na Novém Zélandu – zbaven čínského občanství a veřejně zavrhnut po událostech na Náměstí Nebeského klidu v červnu 1989.

V současné době žije Jang Lien se svou manželkou, spisovatelkou Liou Jo Jo, v Londýně.

www.pwf.cz

Tel: 224 241 314

©Nadační fond Festival spisovatelů Praha

PORTÁL WWW.PWF.CZ

Internetové stránky festivalu jsou obrazem současné světové literatury. Denně jsou doplňovány aktuálním zpravodajstvím z kultury doma i ve světě. Portál je provozován ve dvou jazycích, česky a anglicky. Navštěvují jej desítky tisíc čtenářů.

Festival vlastní jeden z nejrozsáhlejších archivů v multimediálních podobách. Část materiálů je zpřístupňována na webových stránkách. Na správě internetového portálu se sponzorsky podílí společnost Media Factory.

Festival přenáší celý program prostřednictvím přímého internetového přenosu. Je napojen na internetové stránky guardian.com. Technicky se na náročných projektech podílí společnosti: Play.cz a T-systém.

Na internetových stránkách jsou aktualizovány všechny informace týkající se 19. ročníku Festivalu spisovatelů Praha (včetně programu, prodeje vstupenek, autogramiád a doprovodných akcí). Součástí portálu je sekce Press, která informuje o podmínkách akreditace, přináší informace o tiskovém středisku a podmínkách fotografování a copyrightu.

UMĚLECKÝ DESIGN

Výtvarná podoba 19. ročníku vychází z díla malíře a grafika Philipa Gustona, konkrétně z jeho obrazu Předměstí z roku 1969. Je to poprvé v historii, kdy Muzeum moderního umění v New Yorku poskytlo autorská práva na své sbírky, a Philip Guston tak může být objeven i v srdci Evropy. Guston, začínající jako sociální realista, se stal v padesátých a šedesátých letech po boku Pollocka, Rothka či de Kooninga představitelem abstraktní a expresionistické malby, aby se všechny tyto předpoklady spojily v jeho vrcholné tvorbě v originální temně bujarou vizi. Jeho figurativní, jakoby komiksové kresby odtělesněných hlav, karikované útržky měst nakupené do podivných kompozic a změtí, svědčí o zvláštním, velmi osobitém vidění a projektování reality.

PODPORA STÁTNÍCH INSTITUCÍ

Podpora státních institucí je výsledkem vzájemné důvěry a morální motivace.

Každoročně se do projektu zapojují kulturní instituty a velvyslanectví.

V roce 2009 to jsou: Velvyslanectví Spojených států Amerických a Americké centrum v Praze, Velvyslanectví Francie a Francouzský kulturní institut v Praze, Velvyslanectví Kanady, Velvyslanectví Německa, Goethův Institut v Praze, Česko-německý fond budoucnosti, Velvyslanectví Řecka.

CENA ZA SVOBODU PROJEVU

Cena nese jméno Spirose Vergose, řeckého básníka, spisovatele a diplomata, který vždy otevřeně vystupoval proti brutální vojenské diktatuře ve své zemi, ale i celosvětově se angažoval proti porušování demokratických principů.

Poprvé ji obdržela v roce 2008 ruská básnířka Natália Gorbaněvská. Nekompromisní ohrávkyně lidských práv byla jednou z osmi demonstrujících, kteří 25. srpna 1968 na Rudém náměstí protestovali proti sovětské okupaci Československa.

RYTÍŘ KULTURY

VÝROČNÍ CENA RYTÍŘ KULTURY

Mecenáš, který se rozhodne uvolnit své prostředky pro bohubilý kulturní účel, zaslouží úctu a uznání. Festival spisovatelů Praha si velmi váží všech partnerů, kteří jej v minulosti podporovali a podporují. Každoročně proto jednomu z nich předává sošku Zrození jezerní panny, která je dílem akademického sochaře Olbrama Zoubka.

Dílo Olbrama Zoubka je udělováno Festivalem spisovatelů Praha od roku 2003.

VYHLÁŠENÍ SOUTĚŽE POVÍDKA ROKU O CENU WALTRA SERNERA

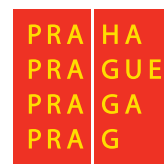
Festival spisovatelů Praha již šestým rokem vyhlašuje soutěž pro studenty středních škol o nejlepší povídku roku. V roce 2009 s novým názvem Cena Waltera Sernera za nejlepší povídku roku.

Proč právě Walter Serner? Byl to Walter Serner, kdo formuloval principy a základní myšlenky DADA. Dadaismus, jedno z nejslavnějších a nejkontroverznějších uměleckých hnutí, vzniklo v Cabaretu Voltaire v Curychu. Bylo velmi úzce spjato s pražskou uměleckou skupinou dadaistů. Praha rychle zareagovala na dadaismus a začala dokonce fungovat jako jakési dadaistické tržiště. V centru dadaistických myšlenek stál Walter Serner. Narodil se roku 1889 v Karlových Varech, studoval ve Vídni a působil na různých místech Evropy. Jeho osud znamenala druhá světová válka. Poslední léta jeho života jsou spjata s Prahou. Od 2. září 1937 byl policejně přihlášen v Praze 1, v Revoluční ul. 30. Od 11. ledna 1939 bydlel v ulici V kolkovně č.p. 5. Dne 10. srpna 1942 byl odtud deportován do Terezína se svou manželkou Berlíňankou Dorothe Hertzovou. Ale hned na to, 20. srpna 1942 pod čísly 803 a 804 byli deportováni do vyhlazovacího tábora v Litvě.

PARTNEŘI A SPONZOŘI

Záštitu nad 19. ročníkem převzal primátor města Prahy MUDr. Pavel Bém.

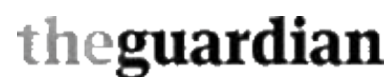
Partnerem festivalu je tradičně hlavní město Praha.

generální sponzor

exkluzivní sponzor

hlavní sponzoři

sponzoři internetu

mediální partneři

partneři

velvyslanectví

MEDIÁLNÍ ZRCADLO

Dobrému jménu festivalu přispívá nejen partnerství s britským listem The Guardian a s Českou televizí. O festivalu pravidelně referují New York Times, polský, francouzský, britský i další zahraniční tisk, Český rozhlas a řada dalších médií.

Pouze v roce 2008 uveřejnila zahraniční média o festivalu 150 článků. Mediální zrcadlo je součástí archivů našich webových stránek www.pwf.cz.

DALŠÍ AKTIVITY

Vydáváme:

- edici Světoví básníci v Praze
- publikace a katalogy
- prozaická díla

Organizujeme:

- výstavy a koncerty

Spolupracujeme:

- s nakladatelstvími a obdobnými institucemi
- se studenty žurnalistiky a publicistiky. Studenti z různých univerzit u nás procházejí prvními praktickými zkušenostmi. Podporujeme jejich vztah k literatuře. Pomáháme jim učit se vnímat sami sebe a tvořit. Každoročně pořádáme literární soutěže. Podporujeme studentský časopis francouzského Gymnázia Jana Nerudy.

Propagujeme:

- českou literaturu v zahraničí

ORGANIZACE FESTIVALU

MICHAEL MARCH
prezident

VLASTA BRTNÍKOVÁ MARCH
víceprezidentka
vlasta @ pwf.cz

GUILLAUME BASSET
vedoucí redaktor anglického webu
gbasset @ pwf.cz

ERIKA ZLAMALOVÁ
vedoucí redaktor českého webu
ezlamalova @ pwf.cz

VOJTĚCH BRTNÍK
webmaster, technické zázemí
brtnik @ pwf.cz

MICHAELA ČERVENKOVÁ
spolupráce s překladateli
mcervenkova @ pwf.cz

ŠÁRKA KRTKOVÁ
mezinárodní vztahy a produkce
sarka.krtkova @ pwf.cz

Externisté:

ZUZANA MAYEROVÁ

(šéf)překladatelka

VÁCLAV KOVÁŘ

redaktor

MARIANA KOZÁKOVÁ

Cena Waltera Sernera o nejlepší povídku roku

PETR NOVÁK

designer, grafik

<http://www.peno.ojai.cz/>

PETR SOUKUP

fundraising

BARBORA SVOZILOVÁ

spolupráce s vysokými školami

PETR TOMAIDES

multimédia

<http://www.tomato22.net/>

ZDENĚK ZOLNAY

grafik

<http://www.visualfactory.cz/zolny>

dada@pwf.cz

EMILY BIGING

TYLER WESTON

praxe studentů z New York University v Praze

Nadační fond Festivalu spisovatelů Praha

Platýz, Národní 37/416

110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 241 314

Tel.: +420 224 241 312

Fax: +420 224 241 312

Email: pwf@pwf.cz

Web: <http://www.pwf.cz>

Světová literatura živě

KOMIKSOVÝ KRÁL ROBERT CRUMB
NA FESTIVALU SPISOVATELŮ PRAHA

7. - 11. ČERVEN JUNE 2009
LATERNA MAGIKA

WWW.PWF.CZ

Partner hlavní město Praha
Záštitu převzal primátor města Prahy Pavel Bém
Předprodej vstupenek: Laterna magika, www.pwf.cz a Ticketpro

